

τὴν ἀπαιτουμένην δαπάνην. Τί λοιπὸν εὐλογώτερον ἢ νὰ καταβάλῃ τὴν δαπάνην ταύτην τὸ ἐπίλοιπον κράτος, τοῦ ὁποίου ἡ τύχη ἐξηρτάτο κατὰ μέρος ἀπὸ τῆς ἀσφαλείας τῆς πρωτεύουσας; Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ προσθήκη τοῦ μιλιαρισίου ἐξηκολούθησε νὰ εἰσπραττεται καὶ ἀφοῦ ἠγωνθώθησαν τὰ τεῖχη, ὃ ἔστιν ἀπέβη φόρος τακτικός. Ἄλλ' ὁ Λέων δὲν εὐθύνεται διὰ τοῦτο, διότι ἔτος μόνον ἐπέζησε μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ νόμου. Καὶ ἔπειτα δυστυχῶς παντοῦ καὶ πάντοτε, καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς καθ' ἡμᾶς χρόνους, καὶ εἰς αὐτὰ τὰ μᾶλλον εὐνομούμενα κράτη, εἰς τὴν Γαλλίαν καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, φόροι πρόσθετοι ἢ ἔκτακτοι ἐπιβληθέντες ἔνεκα ἐξαιρετικῶν περιστάσεων ἀπέβησαν φόροι τακτικοί, διότι ἐξηκολούθησαν εἰσπραττόμενοι πολὺ ἀφοῦ παρῆλθον αἱ προκαλέσασαι αὐτοὺς κατὰ πρῶτον ἐξαιρετικαὶ περιστάσεις. Ὅτι δὲ ἐν γένει οἱ βασιλεῖς τῆς μεταρρυθμίσεως δὲν ἐπίεσαν τὸ ὑπῆκοον διὰ καταθλιπτικῆς εἰσπράξεως φόρων ἀποδείξει ἔστω πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἡ ἀπὸ τῶν χρόνων αὐτῶν ἀρχίσασα νὰ περιπίπτῃ εἰς ἀχρησίαν ἀδικος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διάταξις τῆς ἐπιβολῆς, περὶ ἧς ὠμιλήσαμεν ἐν ἔκτασει εἰς τὸ προηγούμενον βιβλίον τοῦ παρόντος τόμου.

Ἐν ἔτει 740 οὔτε οἱ ἀρχαῖοι χρονολογῶντες οὔτε οἱ νεώτεροι ἱστορικοὶ ἀναφέρουσιν ἕτερόν τι γεγονός. Καὶ ὁμοίως ὁ Λέων κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, καθ' ὃ ἤγειρε μὲν τὸ ἔνδοξον περὶ Ἀκροῖνόν τρώπαιον ἔπασχε δὲ τὴν δεινὴν ἐκείνην τοῦ σεισμοῦ συμφορὰν, ἐξέδιδε συγχρόνως τὸν νέον ἀστικὸν τοῦ βασιλείου κώδικα, ὅστις καὶ μόνος ἦτο ἱκανὸς νὰ καταστήσῃ ἀθάνατον τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἀλλ' ὁ κώδιξ οὗτος κατηγορήθη περὶ τὰ τέλη τῆς ἀκολουθοῦσης ἑκατονταετηρίδος, ὅτε ἀνετράπησαν πάντα τὰ ἔργα τῶν βασιλέων τῆς μεταρρυθμίσεως· ἐντεῦθεν δὲ λησμονηθεὶς καὶ ὄλας ἀποσιωπηθεὶς ὑπὸ τῶν χρονολογῶν κατέστη ἀγνωστος εἰς τὰς ἐπομένας γενεάς. Ὀλίγα μὲν τινα αὐτοῦ ἀντίγραφα περιεσώθησαν εὐτυχῶς εἰς ἡμᾶς ἀλλὰ μέχρι πρὸ ἐτῶν τριάκοντα δὲν εἶχεν ἐκδοθῆ ὀλόκληρον αὐτοῦ τὸ κείμενον καὶ ἔτι ὀλιγώτερον εἶχεν ἐκτιμηθῆ ἡ ἀξία αὐτοῦ· ἐκ τούτου ἡ τῶν νεωτέρων ἱστορικῶν σιωπὴ. Μόλις δὲ τῷ 1852 ὁ Ἐδουάρδος Ζαχαρίας, τοῦ ὁποίου οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν γνωρίζουσιν ἤδη τὸ ὄνομα καὶ τὰς ὑπὲρ τοῦ μεσαιωνικοῦ ἑλληνισμοῦ ὑπηρεσίας, ἐδημοσίευσεν κατὰ πρῶτον πλῆρες τὸ κείμενον τοῦ νομοθετικοῦ τούτου ἔργου. Καὶ ἔπειτα κατὰ τὰ ἔτη 1856 καὶ 1858 διαπραγματευθεὶς τὴν ἐσωτερικὴν ἱστορίαν τοῦ ἑλληνορωμαϊκοῦ δικαίου περιέλαβεν ἐν αὐτῇ ἀξιόλογον ἀνάλυσιν τοῦ προκειμένου νομοθετήματος. Ὁ νέος κώδιξ ἐπεγράφετο Ἐκλογὴ τῶν νόμων ἐν συντόμῳ γενομένη παρὰ Λέοντος καὶ Κωνσταντίνου τῶν σοφῶν καὶ φιλευσεβῶν ἡμῶν βασιλέων, ἀπὸ τῶν Ἰνστιτούτων τῶν Διγέστων, τοῦ Κώδικος καὶ τῶν Νεαρῶν τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ διατάξεων, καὶ ἐπιδιόρθωσις εἰς τὸ φιλανθρωπότερον ἐκτεθεῖσα ἐν μηνὶ Μαρτίῳ Ἰνδ. θ' ἔτους ἀπὸ κτίσεως κόσμου 5581. Ἀλλὰ τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης μόνον τὸ τελευταῖον μέρος εἶναι ἀκριβές, τὸ διαλαμβάνον ὅτι διὰ τῆς Ἐκλογῆς ἐγένετο ἐπὶ τὸ φιλανθρωπότερον διόρθωσις τῶν προηγουμένων νόμων. Τὸ δὲ πρῶτον, καθ' ὃ ἡ Ἐκλογὴ συνετάχθη ἐκ τῶν νόμων τοῦ Ἰουστινιανοῦ, προσετέθη ἴσως ἵνα καλύψῃ τὰς μεγάλας καινοτομίας αἵτινες προέκειτο νὰ εἰσαχθῶσιν εἰς τὸν ἀστικὸν τοῦ ἔθνους βίον. Τῷ ὄντι τὸ νέον τοῦτο νομοθέτημα ἔχει πλείστην σπουδαιότητα διὰ τε τὴν ἱστορίαν τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ διὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ὅλης νομικῆς καὶ πολιτικῆς ἐπιστήμης. Καθότι οὐ μόνον εἶναι ὁ πρῶτος κώδιξ ὁ ἐπισήμως ἐν τῷ μέσῳ αἰῶνι ἑλληνιστὶ ἐκδοθεὶς ἀλλὰ καὶ ἐρρῶθιμε πλεῖστα ὄσα, ἰδίως δὲ τὰ περὶ γάμου καὶ οἰκογενείας, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν